

**TÜRK SANAYİCİLERİ
VE İŞADAMLARI
DERNEĞİ**

Sayı : 4
21 Mayıs 2007

İçindekiler

**Çin
AB
BUSINESSEUROPE
ABD
Türkiye'deki Kamu ve
Özel Kuruluşların
Çalışmaları**

*Çin %11,1 büyüdü, ya
faiz artacak ya yuan
değerlenecek*

*Gözler Çin Merkez
Bankası'nda*

*Çin ekonomisindeki
'ısınma' dünya
borsalarını sarstı...*

ULUSLARARASI KURUMLARDA VE TÜRKİYE'DE ÇİN BAĞLANTILI GELİŞMELER

1980'ler itibariyle komünist sistemin kapalı yapısından açık piyasa ekonomisine geçişle hızlı bir büyüme sürecine giren Çin, uluslararası ticaret sistemine entegrasyonu sürecinde önemli bir basamak olan 2001 yılı Dünya Ticaret Örgütü (DTÖ) üyeliğiyle de tüm dünyanın dikkatlerini üzerine çekmiştir. Çin'in DTÖ üyeliği, dünya ekonomileri için büyük bir fırsat olmasının yanı sıra bazı tehditleri de beraberinde getirmesi, devletleri ve ilgili kurumları bu ülkeye yönelik bazı stratejiler oluşturmaya yöneltmiştir. Bu bültende, Çin'deki gelişmeler başta olmak üzere, çeşitli devlet ve kurumların Çin üzerine yaptıkları çalışma ve faaliyetler ele alınmıştır.

I. Çin'de Gelişmeler:

a. Ekonomik Büyüme

Son birkaç yıldır büyüme ortalaması %10'un altına düşmeyen Çin 19 Nisan'da açıklanan verilere göre 2007'nin ilk çeyreğinde %11,1 oranında büyüdü. Beklentiler bu rakamın en fazla %10,4 civarında olacağı yönündeydi. Çin'in büyüme rakamlarını sabah açıklaması gerekirken borsa seans kapanışının sonrasına ertelemesi piyasaları da karıştıran etken oldu. Mart ayında tüketici fiyatlarındaki artış da Çin Merkez Bankası'nın %3 olarak tespit ettiği güvenli oranın üstüne çıkarak %3,3 oldu. Bu, aynı zamanda 2 yılı aşkın süredir Çin'deki tüketici fiyatlarında yaşanan en hızlı artış.

Şimdi gözler Çin Merkez Bankası'nın atacağı adımlarda. Ekonomideki aşırı ısınma Çin Merkez Bankası'nı ya faiz artırımına sürükleyecek ya da yuanın değer kazanmasına izin verilecek. Çin'de ekonomik büyümeyi en çok ihracat besliyor. Çin Bankacılık Düzenleme Komisyonu'nun dün açıkladığı verilere göre ülkenin dış ticaret fazlası yılın ilk çeyreğinde neredeyse 2'ye katlanarak 46,4 milyar dolara fırladı.¹

Çin borsasında yaşanan gerileme, Şubat ayında dünya piyasalarında başlayan sarsıntıya benzer bir hareketi yeniden tetikleyebilir endişesi Avrupa borsalarına da olumsuz yansıdı. Avrupa'da özellikle Çin'e hammadde sağlayan madencilik şirketlerinin hisseleri önemli kayıplar verdi. Çin'in faiz arttıracağı beklentisi ise Japon Yeni'nin değerlenmesini sağladı.²

**"2007 Yılı Çin'in
Patent ve Telif
Hakları Koruma
Planı" yayınlandı**

b. Telif Hakları Koruma Planı

Çin Devlet Telif ve Patent Hakları Müdürlüğü basın sözcüsü Yin Xintian, Çin'in telif ve patent haklarını koruma durumunun daha da iyileşeceğine tam güven beslediklerini ve bu konuda kararlı olduklarını belirtti. Yin Xintian, 17 Nisan tarihinde Çin Devlet Konseyi basın Ofisi tarafından düzenlenen basın toplantısında yaptığı konuşmada, 2006 yılında Çin'de telif ve patent haklarını koruma önlemlerinin artırıldığını, toplam 73 milyondan fazla korsan yayın ele geçirildiğini söyledi. Yin, ülkenin tüm gümrüklerinde, değeri 200 milyon yuandan fazla telif ve patent haklarını ihlal eden mal ele geçirildiğini, çeşitli kademelerdeki mahkemelerde konuyla ilgili 2 bini aşkın dava görüldüğünü ve 3 bin 500 kişinin suçlu bulunduğunu kaydetti.

Çin hükümetinin, telif ve patent haklarının etkili şekilde korunmasını temel bir politika olarak saptadığını belirten Yin, bunun, ülkeye yabancı yatırım ve teknoloji çekmenin yanı sıra, iyi bir yatırım ortamı yaratılması ve yabancı ülkelerin taleplerinin karşılanması için önemli olduğunu vurguladı. Yin, böylelikle Çin'in bilimsel, teknolojik ve ekonomik gelişmesini hızlandırarak, ekonomik sistemin olgunlaştırılmasından doğan ihtiyacı da karşılayacağını ifade etti.³

c. Hizmetler ve Sanayi Sektörü

**Çin'de bağımsız tüzel
kişi sıfatıyla, dört
yabancı banka açıldı**

Doğu Asya Bankası, HSBC, City Bank ve Standard Chartered Bank, 2 Nisan tarihinde Çin'de bağımsız tüzel kişi sıfatıyla açıldı. Çin'in ilgili yasalarına göre, bu dört yabancı banka, Bankacılık Denetim ve Yönetim Kurulu'ndan onay aldıktan sonra Çin parası Renminbi ile işlem yapabilecek. Çin Bankacılık Denetim ve Yönetim Komitesi'nin bir yetkilisi, şimdiye kadar 12 yabancı sermayeli bankanın, tüzel kişilik sahibi banka niteliğine dönüştürülmesine ve bu kapsamda işlem yapmasına izin verildiğini ifade etti.⁴

**Çin'in 5. büyük
bankası BoCom 3.3
milyar dolarlık halka
arz hazırlığında**

Çin'in 5'inci büyük bankası olan Bank of Communications (BoCom), Şanghai borsasında yapacağı halka arzla 3.3 milyar dolar gelir elde etmeyi amaçlıyor. Piyasa değerine göre Avrupa'nın en büyük bankası olan HSBC'nin yüzde 20 ortağı olduğu BoCom'un halka arz fiyatını Hong Kong'da işlem gören hisselerinin yüzde 7-20 altında belirlemesi bekleniyor. Analistler, böylelikle BoCom'un ilk işlem gününde hisselerinin sıçramasını sağlamayı amaçladığını ifade ediyorlar. Çin'in yabancı girişinin sınırlı olduğu Şanghai borsasına yapılan halka arzlarda genellikle düşük fiyat stratejisi benimseniyor. Çin'de son 10 yılda gerçekleştirilen yaklaşık 760 halka arzın yalnızca 3 tanesinde ilk gün kapanışı çıkış fiyatının altında gerçekleşti.

BoCom, borsaya kote olacak hisse miktarını yüzde 20 azaltarak, Şangay'daki hisse satışına dahil olamayan HSBC'nin halka arz işleminin ardından bu payını geri almasını amaçlıyor. HSBC ile BoCom arasındaki satış sözleşmesine göre, Avrupalı bankacılık devinin düzenleyici kuruluşlardan izin çıkması durumunda hisse oranını yüzde 40'a yükseltme hakkı bulunuyor.

***Çin'in dış
yatırımlarında hızlı
artış***

Çin'deki mevcut düzenlemeler kapsamında, yabancı yatırımcıların Çinli bankalarda tek başlarına sahip olabilecekleri hisse oranı yüzde 20, konsorsiyum alımlarında ise yüzde 25 ile sınırlanıyor. Çin'in en büyük bankası ICBC'nin geçen yılki 21 milyar dolarlık rekor halka arzıyla başlayan furyada son olarak, ülkenin 7'nci en büyük finans kuruluşu CITIC geçen hafta içinde Hong Kong ve Şanghay borsalarında gerçekleştirdiği halka arzında 5.4 milyar dolar gelir elde etti.⁵

Çin firmalarının yurt dışı yatırım faaliyetlerinin son yıllarda hızla artmasıyla birlikte, Çin'in finansal olmayan doğrudan dış yatırımlarının toplam hacmi 16 milyar 100 milyon dolara ulaştı. Böylece Çin, dış yatırımları en hızlı artıran gelişmekte olan ülkelerin başında yer aldı. Buna paralel olarak Çin Ticaret Bakanlığı'nca onaylanan yurt dışı Çin sermayeli işletmelerin sayısı da 10 bini aşmış durumda.

Çin Ticaret Bakanlığı tarafından kısa süre önce verilen bilgilere göre, yurt dışında var olan işletmeleri satın alma, Çin firmalarının başlıca dış yatırım yolu haline geldi. Bu yöntemle gerçekleştirilen doğrudan dış yatırımlar, 2006 itibarıyla Çin'in toplam dış yatırımlarının yüzde 36.7'sini oluşturdu.⁶

***"Konfeksiyon ve
tekstil sektöründe
marka inşası
güçlendirilmeli"***

Çin Ticaret Bakan Yardımcısı Gao Hucheng, Çin'in konfeksiyon ve tekstil sektörünün gelişmesi için, marka inşasının güçlendirilmesine ihtiyaç duyduğunu belirtti. 2. Çin Uluslararası Konfeksiyon ve Tekstil Ürünleri Fuarı dolayısıyla 9 Nisan tarihinde Pekin'de düzenlenen basın toplantısına katılan Gao Hucheng, Çin'in tekstil ürünlerinin dünya toplamının üçte birini oluşturduğunu, ihracat hacminin ise 2006'da 144 milyar dolara ulaştığını hatırlattı. Gu Hucheng, ancak Çin'in tekstil işletmelerinin marka, bilimsel ve teknolojik yenilik yaratma gibi alanlarda yetkinliklerini güçlendirmesi gerektiğini, bunun Çin'in ihraç ürünlerinin katma değerini yükseltmesine ve dış ticaretin artış biçimini değiştirmesine yardımcı olacağını kaydetti.⁷

***Çin, Asya'daki en
büyük turist kaynağı...***

Dış ülkelere seyahat yapan Çinli turistlerin sayısının Japonya'yı geçmesiyle birlikte Çin, Asya'nın en büyük turist kaynağı oldu. Dış seyahat yapan Çinli'lerin sayısı 2001'de 12 milyon 130 binken, 2006'da 34 milyona ulaştığı ve beş yıl içinde 2.8 kat arttığı bildirildi.

22 Mart tarihinde Shanghai'da açılan 2007 Dünya Turizm Kaynakları Fuarı'nda, dış seyahat yapan Çinli turistlerin hedef ülke ve bölgelerin sayısının 132'ye ulaştığı, dış seyahat yapan Çinli turistlerin sayısının bu yıl 37 milyon 400 bine yükseldiği ve 2015'de 50 milyonu geçeceği belirtildi. Turizm acentelerinden alınan bilgiye göre, dış seyahat yapan Çinli turistlerin profili, yüksek gelirli vatandaşlardan orta gelirli vatandaşlara doğru genişlemekte.⁸

d. Araştırmalar

Dünya Bankası Doğu Asya ülkeleri raporunu yayınladı. Rapora göre Doğu Asya ülkeleri “orta düzey gelir tuzağı” ile karşı karşıya...

Dünya Bankası tarafından 5 Nisan tarihinde yayınlanan “Finansal Krizden 10 Yıl Sonra Doğu Asya” raporuna göre, Doğu Asya ülkeleri 1997 yılındaki krize göre daha zengin durumdadır ve dünya ekonomisinden daha fazla pay alıyorlar. Ancak Güney Kore'den Endonezya'ya kadar uzanan bu bölgenin ekonomisi yeni risklerle karşı karşıya.

Bu risklerden en önemlisi ve belirleyici olanı “orta düzey gelir tuzağı” diye adlandırılabilir, düşük gelir grubundan orta gelir grubuna geçiş sürecinde olan her ülkenin yaşayacağı bir durum. Tarihsel verilerin de gösterdiği üzere bu geçiş sürecinde ülkeler ölçek ekonomisi ve teknolojik üstünlük sağlayacakları alanlarda uzmanlaşmak durumundadırlar. Ancak bir tarafta düşük ücretli rakipler diğer tarafta teknolojik gelişmişlikleri üst düzeyde olan zengin ülkeler bu süreci oldukça zor bir hale sokar. Diğer bir deyişle bu ülkeler “orta düzey gelir tuzağı” na düşmüşlerdir.⁹

Asya Kalkınma Bankası: 2007 ve 2008 yıllarında Çin'in büyüme hızı düşecek...

Asya Kalkınma Bankası tarafından yayımlanan “Asya Kalkınmasına Bakış - 2007” raporu dış talepteki düşüş ve ekonomiyi soğutma politikalarının 2007 ve 2008 yıllarında Çin ekonomisinde büyümeyi yavaşlatacağı tahmininde bulundu. Çin hükümetinin sabit sermaye yatırımlarındaki aşırı artışı önleme çabalarının bu yıl artacağına, buna bağlı olarak yatırımlardaki artış hızının düşeceğine işaret edilen raporda, ihracata yönelik vergi iadesinde yapılan düzeltmelerden dolayı Çin'in ihracatının artış hızının da düşeceği, ülkenin ekonomik büyümesinin daha çok iç tüketimdeki artış ve hizmet sektörünün gelişmesine bağlı olacağı savunuldu. Rapora göre, Çin'in büyüme hızı bu yıl yaklaşık % 10, 2008'de ise %9.8 olacak.

Çinli analistler, Çin Merkez Bankası'nın aşırı ısınan ekonomiyi soğutmak için haziran veya temmuz ayında 27 baz puanlık faiz artırımına gitmesinin muhtemel olduğunu belirtiyorlar. Faiz artışı olasılığı önce Çin, ardından diğer Asya ve Avrupa borsalarında kayıplara yol açtı. Çin'de gösterge niteliğindeki Şangay Borsası'nın %4.5'lik düşüşle kapanmasına neden oldu. Bu, geçtiğimiz aylarda Şangay Borsası'ndaki %9'luk büyük düşüşün Avrupa, Asya ve Amerika borsalarında yarattığı sarsıntıdan bu yana kaydedilen en büyük düşüş. Ülkenin bir diğer önemli endeksi Şenzen %4.9 gerilerken, Hong Kong'da Heng Seng %2.3, Japonya'da Nikkei %1.67, Güney Kore'de Kospi endeksi %1.4 düştü.¹⁰

II. AB

Avrupa Parlamentosu İnsan Hakları Konusunda Çin'e atakta bulundu.

Avrupa Parlamentosu 26 Nisan Perşembe günü, gelecek yılı Beijing'de yapılacak Olimpiyatlar öncesi Çin'deki insan hakları ihlallerini gündeme getirerek konunun ticaret müzakerelerine de yansımaları açısından bulundu.

Avrupa Parlamentosu üyeleri Çin'in insan hakları sicilinin hala ciddi bir sorun olmaya devam ettiğini ve Beijing Olimpiyat oyunları öncesi konuya daha fazla hassasiyet gösterilmesi gerektiğini belirterek AB ve Çin arasındaki

diyalogu güçlendirmek ve geliştirmek gerektiğini vurguladılar.

Üyeler; Avrupa Komisyonu ve üye ülkelerin, Beijing Hükümetiyle Tibet sorununu müzakere etmesi gerektiğini ve Çin ile olan ticari ilişkilerin insan hakları reformuna bağlı olması gerektiğini eklediler.¹¹

AB Raporuna göre Çin, tehlikeli tüketim malları satan ülkeler arasında birinci.

Avrupa Birliği 19 Nisan tarihinde yayınladığı yıllık bir raporda, Çin'in tehlikeli tüketim maddeleri listesinde bulunan ürünlerin yaklaşık yarısını ürettiğini duyurdu. Çin, çocuk oyuncakları kategorisindeki sorunların %85'inden sorumlu bulundu. 2006 yılında, kozmetikten bilgisayar donanımına kadar uzanan yelpazede Çin'den gelen toplam 440 farklı ürünün tehlikeli olduğu bildirildi. Bu veriler Çin'in tehlikeli madde üretiminde listede ikinci sırada gelen Almanya'nın yaklaşık on kat üzerinde olduğunu göstermektedir. Bu sıralamayı İtalya, ABD, Japonya ve İngiltere takip etmiştir.

Tehlikeli ürünlerde çocuk oyuncaklarını, elektrikli cihazlar, motorlu taşıtlar ve aydınlatma ürünleri takip etti. AB'nin 2006 yılından başlayarak bu konuda daha fazla önlem almaya başladığı ve bundan sonraki dönemde ise özellikle Çin'e vurgu yaparak tehlikeli ürünleri kaynağında durdurmanın yollarının arandığı belirtildi.¹²

AB, ABD'nin Çin'i DTÖ'ye şikayet etmesiyle ilgili olarak sürece şimdilik katılmayacağını belirtti.

12 Nisan'da Avrupa Komisyonu üyesi Viviane Reding tarafından yapılan açıklamada AB'nin, ABD'nin Çin'in telif hakları istismarıyla ilgili DTÖ'ye yaptığı şikayete katılmayacağını bildirdi. Reding "Şu anda AB için DTÖ mahkemesine gitme zamanı olmadığını düşünüyoruz" şeklinde ifade etti ve AB'nin şikayeti bir gözlemci olarak takip edeceğini ve ikili müzakerelerde telif haklarıyla ilgili soruna çözüm bulmaya çalışacağını belirtti.¹³

Mandelson Çin'i korsanlıkla ilgili olarak DTÖ'ye şikayet etmekle tehdit etti

AB Ticaret Komisyonu başkanı Peter Mandelson, 18 Nisan'da Çin'in telif haklarıyla ilgili "karmaşık" korumasına karşı Avrupa'nın çizgisini sertleştirdi. ABD'nin DTÖ'ye şikayetinden haftalar sonra Mandelson, AB'nin Washington'un yolundan giderek küresel ticaret hakemliğinde kendi davasını takip edeceğini bildirdi. Mandelson Brüksel'de yaptığı açıklamada "Çin telif haklarını koruma konusunda anlaştı. DTÖ'ye katıldığı zaman Çin hükümetinin tüme gayretlerine rağmen telif hakları koruması düzen ve eşitlikten uzak kalmaya devam etti" şeklinde konuştu.¹⁴

Verheugen Çin'i ithalat prosedürlerinde daha şeffaf olmaya çağırıyor.

AB Sanayi Komisyonu Üyesi Guenter Verheugen 3 Nisan'da Beijing'e yaptığı ziyarette AB'nin dev Asya pazarına ihracatını artırabilmesi için Çin'in daha şeffaf bir sisteme gitmesi gerektiğini belirtti. Avrupa'daki prosedürlerin oldukça iyi işleyen, şeffaf ve uygulaması kolay bir yapıya sahip olduğunu belirten Verheugen, Çinli ihracatçıların bu durumdan halihazırda yararlandığını ancak AB ürünlerinin Çin'e ithalinde hala bir çok karmaşık prosedüre maruz kaldığını belirterek Çin'in bu konuda adımlar atması gerektiğinin altını çizdi.¹⁵

BUSINESSEUROPE
Cenevre ziyaretinde
Çin Temsilcileriyle de
görüşerek Avrupa iş
dünyasının
beklentilerini aktardı.

**ABD Çin'i yine
DTÖ'ye şikayet
edecek...**

**Çin'den ABD'ye sert
tepki**

**Kissinger: ABD-Çin
işbirliği
yoğunlaştırılmalı...**

III. BUSINESSEUROPE

28-29 Mart tarihlerinde BUSINESSEUROPE tarafından Cenevre'ye yapılan ziyarette bir çok kilit ülkenin elçileriyle görüşüldü. Çin temsilcileriyle yapılan görüşmelerden şu sonuçlar çıkarıldı:

- NAMA müzakereleri çerçevesinde ele alınan sektörel teşvikler konusunda Çin, kimyasallar ve otomobiller konusunda müzakerelere katılmama konusundaki tavrını sürdürürken elektronik sektörüyle ilgili olarak da çok olumlu bir tavır sergilememiştir. Diğer taraftan oyuncak, mobilya, bisiklet ve giyimde müzakerelere olumlu yaklaşmıştır.
- Tarife dışı engellerle ilgili olarak ele alınan ihracat vergileri konusunda Çin, Hindistan'la yaptığı demir filizi ticaretinde çıkan sorunlardan sonra problemi kabul etmeye başlamıştır.

BUSINESSEUROPE, Çin Temsilciliği'ne yaptığı ziyarette Avrupa iş dünyasının, AB ile 100 milyar Euro'luk bir ticaret fazlasına sahip olan Çin'den NAMA ve hizmetler konusunda önemli imtiyazlar beklediğini belirtti.¹⁶

IV. ABD

ABD hükümeti 9 Nisan tarihinde Dünya Ticaret Örgütü'ne Çin'le ilgili iki fikri mülkiyet hakları şikayetinde daha bulunacaklarını açıkladı. ABD Çin'in fikri mülkiyet haklarının korunması için sahip olduğu standartların ve yaptırımların DTÖ kurallarına uyumlu olmadığı iddiası ile Şubat ve Mart aylarında da DTÖ'ye benzer şikayetlerde bulunmuştu. Ancak bazı uzmanlar ABD'nin bu girişiminin Çin'e karşı artan ticaret açığını dengelemek için izlenen bir taktik olduğunu savunuyor.¹⁷

Çin Ticaret Bakanlığı sözcüsü Wang Xinpei, ABD'nin fikrî mülkiyet hakları ve yayıncılık piyasasına giriş sorunları konusunda Çin'i Dünya Ticaret Örgütü'ne (DTÖ) şikayet etme kararından derin esef ve şiddetli hoşnutsuzluk duyduklarını belirtti.

Wang Xinpei, 10 Nisan tarihinde Pekin'de yaptığı açıklamada, Çin hükümetinin fikrî mülkiyet haklarını her zaman kararlılıkla koruduğuna, bu alanda dünyanın takdirini kazanan başarılar elde ettiğine işaret etti. İki tarafın, yayıncılık piyasasına giriş izni konusunda olumlu temas ve işbirliğini sürdürdüğünü hatırlatan sözcü, ABD'nin söz konusu kararının iki taraf arasında sürdürülen işbirliğine ve ikili ekonomik ve ticari ilişkilere zarar vereceğini savundu.¹⁸

ABD eski Dışişleri Bakanı Henry Kissinger, Çin'in kalkınmasının önlenemeyeceğini, ABD ve Çin arasındaki işbirliğinin daha da yoğunlaştırılması gerektiğini vurguladı. Çin'i ziyaret eden Kissinger, Çin Bilimler Akademisi'nin Shanghai'daki eğitim merkezinde verdiği demeçte,

ABD-Çin ilişkilerinde bizzat yaşadığı gelişmeleri hatırlatarak, son yıllarda

**Çin Dışişleri Bakanı:
“ABD ile yapıcı
işbirliğini durmadan
geliştirmeye hazırız”**

Çin'deki büyük değişiklikleri takdirle karşıladığını belirtti. Çin'in kalkınmasının önlenemeyeceği gibi dünyanın gelişmesine yararlı olacağına dikkat çeken Kissinger, tüm dünyanın karşılaştığı nükleer yayılma, enerji krizi, küresel ısınma gibi sorunların çözülmesinin, Çin'in diğer ülkelerle işbirliğine dayalı bulunduğunu, bu konuda ABD-Çin ilişkilerinin önemli bir unsur olduğunu ifade etti. Kissinger bu açıklamadan sonra düzenlenen basın toplantısında, Shanghai'da düzenlenecek 2010 Dünya Fuarı'na büyük önem verdiğini ve fuarın başarılı şekilde düzenleneceğinden emin olduğunu da belirtti.¹⁹

Çin Dışişleri Bakanı Li Zhaoxing, ABD'yle birlikte çaba harcayarak, yapıcı işbirliği ilişkilerini durmadan geliştirmeye hazır olduklarını belirtti. Li Zhaoxing 23 Mart tarihinde Pekin'de ABD Genelkurmay Başkanı Peter Pace'le görüştü. Çin-ABD ilişkilerinde son yıllarda kaydedilen yeni gelişmeleri olumlu değerlendiren Li Zhaoxing, ABD'yle birlikte iki ülke liderleri arasında sağlanan fikir birliği konularını hayata geçirerek, diyalog, karşılıklı güven ve işbirliğini güçlendireceklerini, fikir ayrılıklarını uygun şekilde çözerek Çin-ABD yapıcı işbirliği ilişkilerinin durmadan gelişmesini hızlandıracaklarını vurguladı.²⁰

IV. Türkiye'deki Kamu ve Özel Kuruluşların Çalışmaları

**Çinli heyetle 1.5
milyar dolarlık ihracat
anlaşması**

Devlet Bakanı Kürşad Tüzmen, Çin'den Türkiye'ye gelen alım heyetiyle yapılan görüşmelerde kısa ve orta vadeli 1.5 milyar dolarlık ihracat kontratı imzalandığını söyledi. Tüzmen yaptığı açıklamada 29-30 Mart 2007 tarihlerinde çeşitli temaslarda bulunmak üzere Türkiye'ye gelen ve Çin'in en önemli kamu alım şirketlerinin üst düzey yetkililerinin de aralarında bulunduğu 35 kişilik Çin alım heyeti ile yapılan görüşmelerin çok başarılı geçtiğini söyledi.²¹

**Orkide, Çin'e 2
milyon dolarlık yağ
ihraç edecek**

Çin'in başkenti Pekin'de düzenlenen ve sıvı yağ sektöründeki 100'ü aşkın büyük kuruluşu buluşturan Oil China'da, 1 milyon dolarlık ihracat bağlantısı gerçekleştiren ve Pekin'de temsilcilik açan Orkide yağları Çin hükümetine bağlı 12 şirkete toplam 2 milyon dolarlık yemeklik yağ satışı gerçekleştirecek. Dökme yağla başlayan ilk siparişlerin ardından Orkide'nin Çin'e kendi markasıyla ihracata yöneleceğini belirten Küçükbaş AŞ Dış Ticaret Müdürü Ahmet Us, satış yaptıkları 12 şirketin toplam 22 milyarlık cirolarıyla dünyanın önde gelen sanayi grupları arasında yer aldığını ve önümüzdeki yıl da bu ticari birlikteliği artırmayı hedeflediklerini belirtti.²²

**Çinliler 200 milyon
dolarlık alım için geldi**

Türkiye ve Çin arasındaki ticareti geliştirmek için Çin Ticaret Bakanlığı'nın öncülüğünde 61 kişilik alım heyeti geldi. Başta metal, maden, kimya, tekstil olmak üzere birçok alanda satın alma görüşmeleri yapacak olan heyet, 200 milyon dolarlık alım yapmayı planlıyor. İstanbul'da Türk ihracatçıları tarafından 29 Mart'ta düzenlenen toplantıda konuşan Çin Dış Ticaret Genel Müdürü Shouwen Wang, Türkiye ile ticari ilişkileri yeterli görmediklerini ifade etti. Çin Ticaret Ateşesi Zülfikar Kılıç ise finansal anlamda adımlar atılacağını vurguladı. Çin Tekstil Hammaddesi Temin AŞ Genel Müdür Yardımcısı Samuel Zang Türkiye'den özellikle tekstil ve tarım ürünleri ithal ettiklerini belirterek son dönemde Türk zeytinyağının da dikkatlerini

**Çin Uşak'ta elyaf
üretecek**

çektğini söyledi. Sinosteel Cooperation Yetkilisi Dong Zhixiong ise Eti Krom'u satın alan Yıldırım Grup ile imzaladıkları 5 yıllık ticaret anlaşması çerçevesinde 800 milyon dolarlık iş yaratacaklarını belirtti.²³

Uşak Organize Sanayi Bölgesi Yönetim Kurulu Başkanı Hazim Sesli, Çin ve İranlı yatırımcıların, elyaf üretimi için Uşaklı Özgüneşler firması ile ortaklık kurduklarını açıkladı. 13 bin metrekarelik alanda üretilecek elyafın %80'i ihraç edilecek. Bir başka Çinli firmanın da bölgeyle ilgilendiğini bildiren Sesli, Belçikalı Balta Group'un CEO'sunun da yeni arsa talebinde bulunduğunu açıkladı.²⁴

Kaynaklar

- ¹ Referans Gazetesi 20 Nisan Cuma
- ² Dünya Gazetesi, 20 Nisan 2007, s7.
- ³ <http://turkish.cri.cn/1/2007/04/17/1@70199.htm>
- ⁴ <http://turkish.cri.cn/1/2007/04/02/1@69407.htm>
- ⁵ http://www.referansgazetesi.com/haber.aspx?HBR_KOD=65696&ForArsiv=1
- ⁶ <http://turkish.cri.cn/1/2007/04/02/1@69374.htm>
- ⁷ <http://english.mofcom.gov.cn/aarticle/photonews/200704/20070404556017.html>
- ⁸ <http://turkish.cri.cn/1/2007/03/23/1@68913.htm>
- ⁹ <http://siteresources.worldbank.org/INTEAPHALFYEARLYUPDATE/Resources/550192-1175629375615/EAP-Update-April2007-fullreport.pdf>
- ¹⁰ <http://www.adb.org/Documents/Books/ADO/2007/PRC.pdf>
- ¹¹ <http://www.eubusiness.com/Institutions/china-human-rights.44/>
- ¹² <http://www.eubusiness.com/Consumer/dangerous-goods.07/>
- ¹³ <http://www.eubusiness.com/Trade/1176375613.96/>
- ¹⁴ <http://www.eubusiness.com/Trade/wto-china-eu.79/>
- ¹⁵ http://www.eubusinee.com/news_live/1175601612.11/
- ¹⁶ Busnesseurope Delegasyonu'nun 28-29 Mart tarihli Cenevre Ziyareti tutanakları
- ¹⁷ http://www.viewswire.com/index.asp?layout=VWArticleVW3&article_id=132078798
- ¹⁸ http://www.usatoday.com/money/economy/2007-04-10-3974613387_x.htm
- ¹⁹ <http://turkish.cri.cn/1/2007/04/06/1@69599.htm>
- ²⁰ <http://turkish.cri.cn/1/2007/03/23/1@68954.htm>
- ²¹ Referans Gazetesi 2 Nisan 2007
- ²² Dünya Gazetesi 20 Nisan 2007
- ²³ Referans Gazetesi 30 mart 2007
- ²⁴ Referans Gazetesi 30 Mart 2007